

**RAPORT
Z REALIZACJI
PROGRAMU
OPERACYJNEGO
INFRASTRUKTURA
ZA 2016 ROK**

+ VII. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA

SPIS TREŚCI

str. 4 **WPROWADZENIE.** Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawy dla zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2016 roku przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Infrastruktura.

str. 6 W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **FAKTY I LICZBY** odnoszące się do wybranych zagadnień związanych z infrastrukturą miejską, środowiskiem naturalnym, ochroną przeciwpowodziową w Gdańsku.

str. 8 W kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2016 ROKU**, które, ze względu na stopień trudności organizacyjnych oraz spodziewane wysoce wymierne efekty jakie przyniesie ich wdrożenie w sferze infrastruktury, gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym, gospodarki wodno-ściekowej i ochrony środowiska w Gdańsku, zostały uznane za warte wyróżnienia. W opisie wymienionych działań zaznaczone zostały również nawiązania do wskazanych w Strategii Rozwoju Miasta priorytetów strategicznego rozwoju – czyli wspólnie wypracowane wartości, na których należy budować przyszłość Gdańska.

str. 11 Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W 2016 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH** Programu Operacyjnego Infrastruktura. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowane są poszczególne cele operacyjne wskazane w obszarze infrastruktury. Wartym zaznaczenia jest fakt, iż szereg podjętych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów, co odnotowano (za pomocą ikon reprezentujących Programy) jako powiązania horyzontalne.

str. 27 **KOMENTARZ KOORDYNATORA** to podsumowanie doświadczeń wynikających z zarządzania wdrażaniem Programu Operacyjnego. Koordynator wskazuje zarówno kwestie, które w największym stopniu przyczyniły się do osiągnięcia celów operacyjnych, jak również wyzwania jakie stoją przed realizatorami założeń Programu w nadchodzących latach.

str. 28 Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH**. Wartości wskazane za lata 2012-2016 umożliwiają dokonanie analizy zmian jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań oraz poprzez wspieranie wybranych kierunków rozwojowych.

WPROWADZENIE

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska, dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, Kultura i Czas Wolny, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, **Infrastruktura**, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna. Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad konsekwentnym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył zarówno udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, ale również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się o analizę działań prowadzonych w różnych obszarach życia miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i umacniać aktywność obywatelską.

Godnym podkreślenia jest fakt, iż realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, iż przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

W TROSCE O BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW I ŚRODOWISKO NATURALNE
W PROGRAMIE OPERACYJNYM ZAWARTO DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OGRANICZANIU
EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH I EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA.
POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ WYNIKA Z KONIECZNOŚCI
EFEKTYWNEGO KORZYSTANIA Z ZASOBÓW, A PRZEDSIĘWZIĘCIA Z ZAKRESU
GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ BĘDĄ SŁUŻYŁY LEPSZEMU GOSPODAROWANIU
ZASOBAMI WODY PITNEJ. OBSERWOWANE ZMIANY KLIMATYCZNE POWODUJĄ
KONIECZNOŚĆ ZWIĘKSZENIA DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ZAPEWNIENIU
BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWPOWODZIOWEGO. POPRAWA CZYSTOŚCI
PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZEWIDZIANA W PROGRAMIE ZWIĘKSZY JEJ
ESTETYKĘ. DZIAŁANIA Z ZAKRESU GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ POSŁUŻĄ
ZWIĘKSZENIU DOSTĘPNOŚCI MIESZKAŃ WE WSZYSTKICH SEGMENTACH RYNKU
MIESZKANIOWEGO ORAZ PODNIESIENIU EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA
ZASOBEM LOKALI POZOSTAJĄCYCH W DYSPOZYCJI GMINY.

Koordynator Programu Operacyjnego

Joanna Tobolewicz

*główny specjalista ds. infrastruktury sieciowej w Wydziale Gospodarki
Komunalnej, pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdańska ds. energetyki*

Opiekun merytoryczny
Programu Operacyjnego

Piotr Grzelak

Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska ds. polityki komunalnej

Zespół Programowy

Lucyna Berendt

Andrzej Chudziak

Małgorzata Górecka

Rafał Jaworski

Jacek Kaszubowski

Piotr Olech

Ewa Sienkiewicz

Jacek Wojtczak

FAKTY I LICZBY

64,9%

mieszkańców Gdańska oceniło celująco, bardzo dobrze i dobrze czystość powietrza w mieście w 2016 r., co oznacza wzrost o 0,5 p.p. w stosunku do wyników z poprzedniego badania (z 2014 r.).

Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”, 2014 i 2016 r.

404 kg

to masa odebranych odpadów komunalnych jaka została wytworzona przez 1 mieszkańca Gdańska w ciągu 2016 r.

Źródło: analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi, Urząd Miejski w Gdańsku.

70,8%

mieszkańców Gdańska oceniło celująco, bardzo dobrze i dobrze oświetlenie ulic i chodników w mieście w 2016 r., co oznacza wzrost o 5,8 p.p. w stosunku do wyników z poprzedniego badania (z 2014 r.).

Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”, 2014 i 2016 r.

181

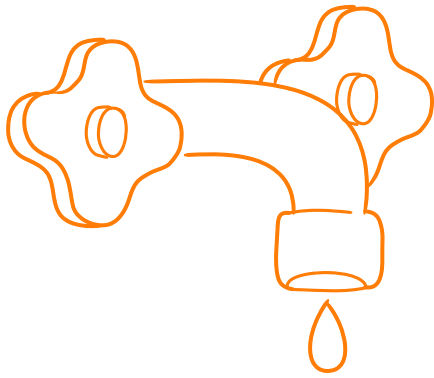
Pojemność zbiorników retencyjnych na terenie Gdańska odpowiada pojemnością 181 basenów olimpijskich w 2016 r.

Źródło: obliczenia własne Referat Badań i Analiz Społeczno-Gospodarczych, Wydział Polityki Gospodarczej na podstawie danych Gdańskich Wód.

98,8%

mieszkańców Gdańska korzystało z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Źródło: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna.

99,6%

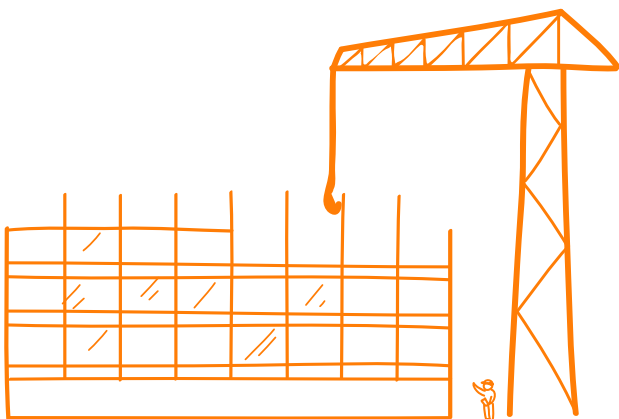
mieszkańców Gdańska korzystało z sieci wodociągowej w 2016 r.

Źródło: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna.

28 %

odpadów wytworzonych w 2016 r. w Gdańsku zostało poddanych odzyskowi, co oznacza wzrost o 6,5 p.p. w stosunku do roku poprzedniego.

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi, Urząd Miejski w Gdańsku.

279

to liczba pozwoleń na budowę wydana w 2016 r. Pozwolenia dotyczyły budowy 6904 mieszkań w 451 planowanych budynkach.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny.

KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2016 ROKU

1. Realizacja programu „Jaśniejszy Gdańsk” przewidzianego na lata 2016–2025

W ramach programu zaplanowano budowę oświetlenia wszystkich zamieszkałych ulic w mieście. Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji nieoświetlonych ulic Gdańska stworzono listę 500 lokalizacji, które do 2025 r. zostaną oświetlone, co przełoży się na wzrost jakości życia mieszkańców. Miasto na ten cel przeznaczy 58 mln zł.

ryc. 1. Grafika promująca projekt Jaśniejszy Gdańsk; źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

2. Rozwój systemu monitoringu wód podziemnych na obszarze Gdańska, Sopotu i gminy Pruszcz Gdański

W ramach projektu została podpisana umowa o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej. Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in. budowę 100 nowych piezometrów (otworów do poboru próbek wód podziemnych) w Gdańsku oraz gminie Pruszcz Gdański, a także 3-letni

okres badań monitoringowych realizowany we wszystkich 3 gminach. Efektem współpracy będą: wiedza na temat jakości i ilości zasobów, ewentualnej koncentracji i stopniu zagrożenia zanieczyszczeniami wód podziemnych, a także rekomendacje, których wdrożenie pozwoli na realną ochronę zasobów.

ryc. 2. Ujęcie wody Czarny Dwór w Gdańsku; źródło: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna

3. Gdański projekt wodno-ściekowy – etap II

W 2016 r. została zakończona realizacja II etapu projektu, którego głównym celem jest zapewnienie mieszkańcom Gdańska wysokiej jakości wody pitnej oraz poprawa i ochrona stanu środowiska naturalnego, w tym czystości wód. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano 20 inwestycji w kilkunastu dzielnicach Gdańska, m.in.: budowę sieci wodociągowej oraz zbiornika wieżowego Kazimierz na Wyspie Sobieszewskiej czy budowę sieci kanalizacyjnej osiedli zlokalizowanych na Osowej, w Maćkowach i Smęgorzynie. W wyniku realizacji projektu o łącznej wartości blisko 231 mln zł w latach 2007–2016 wybudowano łącznie 30,5 km sieci kanalizacji sanitarnej (przebudowano zaś 6,7 km), zmodernizowano oczyszczalnię ścieków Gdańsk-Wschód w zakresie gospodarowania osadami ściekowymi, wybudowano 16,5 km i zmodernizowano 1 km sieci wodociągowej. Dodatkowo został złożony wniosek aplikacyjny o dofinansowanie kolejnego – trzeciego – etapu projektu przewidzianego do realizacji w najbliższych latach.

ryc. 3. str. 10.
Zbiornik
Kazimierz
na Wyspie
Sobieszewskiej;
źródło: Gdańska
Infrastruktura
Wodociągowo-
Kanalizacyjna

A tall, modern water tower with a cylindrical brick body and a large glass-enclosed observation section in the middle. The top has a curved, metallic-looking structure with a walkway. The tower is set against a blue sky with white clouds and a line of trees in the background.

Zbiornik Wody Kazimierz, który powstał przy ul. Lazurowej na Wyspie Sobieszewskiej jest przykładem współczesnej wieży ciśnien łączącej w sobie funkcje techniczne, poznawcze i edukacyjne. Dzięki budowie wodociągu i zbiornika, mieszkańcy Wyspy mogą być zaopatrywani w zdrową wodę pitną z ujęć głębinowych. Zbiornik po raz pierwszy udostępniony został zwiedzającym we wrześniu 2015 r.

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2016 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.

- ➔ W 2016 r. na terenie miasta rozpoczęto **proces energomodernizacji budynków publicznych**: 29 budynków edukacyjnych (szkoły, żłobki, przedszkola), 10 o charakterze zabytkowym (m. in. Wielki Młyn, Dom Zdrojowy i Dwór Artusa) oraz Miejskiej Hali Sportowej zlokalizowanej przy ul. Kołobrzeskiej. Energomodernizacji podjęto się także na terenie przeznaczonym do rewitalizacji – Dolnym Mieście, gdzie obejmie ona 14 zabytkowych kamienic mieszkalnych. Termin realizacji wszystkich inwestycji jest planowany na koniec 2021 r.

ryc. 4. Przewidywany efekt termomodernizacji budynków przy ul. Lastadia; źródło: Firma architektoniczno-budowlana Styl sp. z o.o.

- ➔ W 2016 r. wybudowano 13 075 m oraz **zmodernizowano 1244 m sieci ciepłowniczej** na łączną kwotę 37,3 mln zł. Inwestycje te umożliwiły podłączenie 158 nowych budynków zlokalizowanych na terenie 24 dzielnic Gdańska.
- ➔ Rozpoczęto proces **przyłączenia dzielnicy Osowa do miejskiej sieci ciepłowniczej** zasilanej z EC Gdańsk. Koszt tej operacji wyniósł 2,6 mln zł, co pozwoliło w 2016 r. na wybudowanie 1,7 km nowej sieci ciepłowniczej.

Długość wybudowanej i zmodernizowanej miejskiej sieci ciepłowniczej wyniosła w 2016 r. 14,3 km

Źródło: Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej

Odsetek mieszkań podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej w Gdańsku w 2016 r. wyniósł 60%

Źródło: Wydział Gospodarki Komunalnej

- W celu wsparcia procesu likwidacji palenisk węglowych oraz zmian źródła ogrzewania **mieszkańcy Gdańska otrzymali możliwość dofinansowania (do 5 tys. zł) ogrzewania elektrycznego lub gazowego** bądź **podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej**. W budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, w razie braku możliwości przejścia na którekolwiek z ww. źródeł ciepła, wprowadzono możliwość instalacji oraz dotacji na ogrzewanie z zastosowaniem kotłów retortowych (z podajnikiem) na ekogroszek lub pellet.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

- Budowa i modernizacja oświetlenia zwiększa poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz wpływa na poprawę atrakcyjności komunikacji pieszej, rowerowej i miejskiej. Mając to na uwadze, w 2016 r. zaplanowano i rozpoczęto **wdrażanie programu „Jaśniejczy Gdańsk” na lata 2016–2025**. Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji nieoświetlonych ulic Gdańska stworzono listę 500 lokalizacji, które do 2025 r. zostaną oświetlone. Miasto przeznaczy na ten cel 58 mln zł.

9 tys. zł
to średni koszt postawienia latarni ulicznej w Gdańsku w 2016 r.

Źródło: Cennik Miejski, Wydział Polityki Gospodarczej

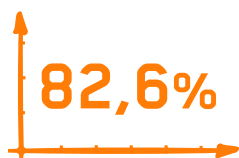

121 zł

to średni miesięczny koszt oświetlenia
100 m.b. ulicy w Gdańsku w 2016 r.

Źródło: Cennik Miejski, Wydział Polityki Gospodarczej

- Podczas trwających inwestycji w oświetlenie podjęto działania mające na celu **rozbudowę systemu sterowania i monitoringu oświetlania ulicznego**, co do 2025 r. pozwoli na postawienie i uruchomienie 40 szaf oświetleniowych na terenie całego miasta, odpowiedzialnych za jego sterownie i monitoring.
- Podjęto współpracę z firmą **ENERGA Oświetlenie**, do której majątku należy 4,4 tys. opraw oświetleniowych wytypowanych do wymiany na oprawy energooszczędne LED.

82,6%

ulic i ciągów pieszo-rowerowych
w Gdańsku w 2016 r. było
oświetlonych, co oznacza wzrost o 2,1
p.p. w stosunku do poprzedniego roku.

Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

ryc. 5. Nowe oświetlenie LED węzła Hucisko; fot.: Grzegorz Mehring

Cel operacyjny VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

- W celu usprawnienia komunikacji z mieszkańcami w zakresie utrzymania czystości i porządku w mieście wdrożono **Elektroniczny Panel Mieszkańca na stronie Czyste Miasto Gdańsk (<https://e-deklaracje.czystemiasto.gdansk.pl>)** oraz stworzono specjalną aplikację mobilną. Dzięki temu rozwiązaniu właściciele nieruchomości mogą zdalnie sprawdzić saldo rozliczeń, złożyć deklarację o wysokości opłaty czy administrować w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.
- W 2016 r. zorganizowano **2 spotkania z przedstawicielami Pomorskiego Stowarzyszenia Zarządców Nieruchomości Spółdzielni Mieszkaniowych oraz 10 spotkań z przedstawicielami rad dzielnic**, na których wspólnie określano priorytety w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie poszczególnych dzielnic Gdańska.
- Wprowadzono **nowy podział Gdańska** zróżnicowany pod kątem częstotliwości w oczyszczaniu. Wydzielono strefy kluczowe miejsc przestrzeni publicznej pod względem turystycznym, reprezentacyjnym, komunikacyjnym, historycznym, społecznym czy kulturalnym, predestynowane do oczyszczania codziennego.
- **Zwiększanie liczby punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK)**, przewidziane w ramach Programu Operacyjnego, realizowano przez wszczęcie w 2016 r. postępowania przetargowego na zaprojektowanie 2 takich punktów. Ich realizacja ma nastąpić w 2017 r. (PSZOK przy ul. Meteorytovej) i 2020 r. (PSZOK przy ul. Elbląskiej). Zlecono wykonanie koncepcji zagospodarowania terenu dla lokalizacji przy ul. Subisława pod kolejne punkty.
- Zmiana przepisów prawa wynikająca z rozporządzenia Ministra Środowiska z końca 2016 r., dotycząca **sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów**, spowodowała wstrzymanie dalszej rozbudowy wdrożonego w tym samym roku systemu gniazdowego selektywnej zbiórki frakcji szkła w trybie „u źródła”. Nowe wytyczne zobowiązują gminy do rozbudowy istniejącego systemu o frakcje surowcowe: papier, tworzywa sztuczne i metale, szkło oraz BIO w systemie „u źródła”. Wskazany termin wdrożenia wytycznych to kwiecień 2018 r.
- Wstrzymane zostały także prace nad **zmianą systemu gromadzenia odpadów mokrych oraz rozbudowa systemu o automaty do zbiórki butelek PET**. W przypadku pierwszego, zgodnie z **nowymi wytycznymi**, od kwietnia 2018 r. frakcja odpadów mokrych zmieni swoją nazwę na BIO, a gromadzenie w niej odpadów pochodzenia zwierzęcego i ręczników papierowych zostanie zakazane. Budowa automatów do zbiórki butelek będzie możliwa po przebudowie systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz zbilansowaniu jego kosztów.

liczba punktów gromadzenia odpadów z możliwością selekcji na terenie Gdańska w 2016 r. (w ciągu ostatniego roku odnotowano wzrost tej liczby o 1333).

Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

- Celem kampanii promocyjno-informacyjnych na terenie Gdańska było **kształtowanie postaw społecznych sprzyjających zachowaniu czystości w mieście, segregacji odpadów komunalnych oraz ochronie środowiska naturalnego**. Wykorzystano wszelkie dostępne środki przekazu, jak: prasa, telewizja, citylighty, bannery, strony WWW miasta oraz dzielnicowe portale internetowe. Jednym z produktów kampanii był nowy gdański informator – „Jak segregować odpady?”.
- Zorganizowano i współtworzono wiele przedsięwzięć poświęconych czystości otoczenia, np.: piknik edukacyjny – „**Segregujemy SZKŁO!**”, piknik ekologiczny na Targu Węglowym, akcję ekologiczną w formie eventu – „**Wodna Fiesta**” czy wielkie sprzątanie Gdańska-Południa. W przedszkolach wystawiano przedstawienie edukacyjne pt. „**Śmieciuchy na wagę złota**”, a przedstawiciele dzielnic i osiedli (Piecki-Migowo, Kiełpino, Kokoszki, Suchanino) podczas festynów dzielnicowych mogli liczyć na wsparcie miasta w postaci stoiska o tematyce ekologicznej.
- W ramach rozwoju instalacji do przetwarzania bioodpadów podjęto działania zmierzające do **budowy hermetycznej instalacji uzupełniającego systemu kompostowania**, co przełoży się na wzrost jakości życia mieszkańców oraz mocy przerobowych Zakładu Utylizacyjnego w Gdańsku. Rozpoczęto szereg działań zmierzających do ogłoszenia przetargu i wyboru wykonawcy inwestycji w 2017 r. Przeprowadzono dialog techniczny, dokonano wyboru technologii, uzyskano decyzję środowiskową, wykonano badania hydrologiczne oraz złożono wniosek o dofinansowanie inwestycji. Planowany termin zakończenia inwestycji: III kwartał 2018 r.
- Ilość odpadów, które trzeba zagospodarować w bezpieczny sposób, systematycznie rośnie. W ramach selektywnej zbiórki i prac sortowni nie wszystkie odpady można odzyskać, dlatego też w 2016 r. **zorganizowano dialog konkurencyjny z 5 potencjalnymi wykonawcami na wyłonienie tego, który zaprojektuje i wybuduje Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów w Gdańsku**. Budowa zakładu miałaby się zakończyć w 2020 r. Inwestycja może kosztować 650 mln zł, z czego połowa środków ma pochodzić z Unii Europejskiej. Docelowo nowoczesna spalarnia będzie mogła przetwarzać do 160 tys. ton odpadów rocznie i poza Gdańskiem obsługiwać inne sąsiadujące gminy.

Port Czystej Energii

Budowa Zakładu Termicznego
Przekształcania Odpadów w Gdańsku

CZYSTA ENERGIA Z ODPADÓW

Dlaczego **w Gdańsku**
powstanie regionalna
spalarnia?

Co sprawia,
że instalacja będzie
dla nas **bezpieczna**?

Czy **europejskie**
spalarnie są lokalizowane
w miastach?

Gdzie powstają
w Polsce regionalne
spalarnie?

Informator dla mieszkańców i samorządowców
województwa pomorskiego

ryc. 6. Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów - informator dla mieszkańców i samorządowców województwa pomorskiego dostępny pod adresem www.portczystejenergii.pl; źródło: Zakład Utylizacyjny w Gdańsku

Cel operacyjny VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.

25,7 mln zł

Wartość inwestycji w nowe mieszkania
wybudowane przez towarzystwa
budownictwa społecznego w Gdańsku
w 2016 r. wyniosła 25,7 mln zł
(w 2015 r. zaś 17,2 mln zł).

Źródło: Wydział Polityki Gospodarczej

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Atrakcyjność
Inwestycyjna

- **Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych ludności Gdańska** przez zwiększanie dostępności lokali mieszkalnych na wynajem było realizowane m.in. poprzez działalność towarzystw budownictwa społecznego (TBS). W 2016 r. **Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (GTBS) wybudowało 59 mieszkań** w 2 budynkach zlokalizowanych przy ul. Człuchowskiej (Ujeścisko-Łostowice). **Towarzystwo Budownictwa Społecznego Motława (TBS „Motława”) w tym czasie zrealizowało 2 budynki wielorodzinne** z 85 lokalami mieszkalnymi przy ul. Piotrkowskiej (Ujeścisko-Łostowice), do których przeprowadzono mieszkańców z budynków komunalnych. Zwolnione lokale po remoncie zostaną wykorzystane na mieszkania chronione i wspomagane. W 2017 r. spółki zamierzają wybudować 4 budynki wielorodzinne ze 154 lokalami mieszkalnymi.
- W celu uzupełnienia tkanki mieszkaniowej nowymi inwestycjami **przygotowano teren przewidziany do realizacji budownictwa mieszkaniowego na terenie Letnicy i Dolnego Miasta** przez TBS w 2017 r.
- W ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w sierpniu 2016 r. ogłoszono postępowanie na wybór partnera prywatnego dla przedsięwzięcia pn. **„Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w Gdańsku”**. Jednym z przedmiotów postępowania jest m.in. uzupełnienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej budynkami o charakterze plombowym, pierzejowym. Obecnie trwają negocjacje, a liczba mieszkań będzie ściśle uzależniona od wyników prowadzonego postępowania.
- W 2016 r. **pozyskano 29 lokali mieszkalnych w zamian za przekazanie gruntów pod budownictwo**, z czego 20 znajdowało się przy ul. Świrskiego (Ujeścisko-Łostowice), pozostałe 9 zaś – przy ul. Guderskiego (Jasień).
- **Wytypowano 54 budynki** z komunalnego zasobu mieszkaniowego, stanowiącego własność Gminy Miasta Gdańska, które w toku rewitalizacji przewidzianej do 2021 r. **zostaną poddane modernizacji**. Wybrane budynki znajdują się na terenie: Oruni, Dolnego Miasta, Biskupiej Górki oraz Nowego Portu. Wyłoniono 150 wspólnot mieszkaniowych, które przy udziale Gminy Miasta Gdańska przystąpią do programu rewitalizacji.

W 2016 r. sporządzono 21 planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: Biuro Rozwoju Gdańska

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

- Na bieżąco **opracowywano plany zagospodarowania przestrzennego** umożliwiające rozwój budownictwa. We współpracy ze spółkami miejskimi uzbrajano tereny w infrastrukturę techniczną.
- Wspierano realizację polityki gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym przez **działania ukierunkowane na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących członków gdańskiej społeczności**. W 2016 r. przekwalifikowano istniejące 122 lokale o obniżonym standardzie na lokale socjalne, a na podstawie zawartych porozumień z organizacjami pozarządowymi przygotowano 3 lokale mieszkalne dla wychowanków pieczy zastępczej w celu ich usamodzielnienia. Ponadto wyremontowano i przygotowano 300 lokali mieszkalnych do zasiedlenia jako lokale zamienne oraz socjalne.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Integracja
Społeczna
i Aktywność
Obywatelska

- **Opracowano Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego (GPMS)** dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016–2023, adresowany do mieszkańców Gdańska: osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i wymagają wsparcia. Celem głównym programu jest rozwój mieszkalnictwa społecznego połączonego z różnymi formami wsparcia specjalistów, tak by beneficjenci mogli prowadzić samodzielne życie.

Powierzchnia wyremontowanych
lokalí mieszkalnych i użytkowych
pozostających w gestii miasta w latach
2015-2016 wyniosła 15 658 m²

Źródło: Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Innowacyjność
i Przedsiębior-
czość

- Efektywność wykorzystania nieruchomości pozostających w gestii gminy została podniesiona dzięki **dostosowywaniu stref czynszowych w zakresie wspierania przedsiębiorczości**. Powstał nowy program „**Lokal na start za złotówkę**”, wspierający rozwój przedsiębiorczości dla rozpoczynających działalność gospodarczą. Najem lokalu po preferencyjnych stawkach ma wspierać rozwój postaw przedsiębiorczych. W 2016 r. w ofercie pierwszej edycji było dostępnych 10 lokali do wynajęcia o łącznej powierzchni 253,7 m².
- Na 2017 r. planowane są: **remont 2 budynków na terenie dzielnicy Wrzeszcz**, które zostaną przekazane organizacjom pozarządowym, oraz przygotowanie porozumienia regulującego liczbę lokali przekazywanych organizacjom.

Cel operacyjny VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.

- Istniejący system zabezpieczeń przeciwpowodziowych Gdańska, a w szczególności poczynione ostatnimi laty **inwestycje w budowę zbiorników retencyjnych i budowę brzegów kanału Raduni** pozwoliły zminimalizować zniszczenia powstałe na skutek wielkiej ulewy. W dniach 14 i 15 lipca 2016 r. w ciągu 14 godzin w Gdańsku spadło 160 l wody na 1 m², co odpowiada 2-miesięcznej normie opadów w regionie. Niecała doba wystarczyła, by Gdańsk niemal całkowicie wrócił do normalnego funkcjonowania. Należy pamiętać, że podczas powodzi z 2001 r. spadło 127 l/m², lecz skala zniszczeń była o wiele większa. Wieloletnie prognozy pogody wskazują, że opad ten może się powtórzyć w niedalekiej przyszłości.

Na terenie Gdańska w 2016 r. znajdowało się 49 zbiorników retencyjnych o łącznej pojemności 678 826 m³ (w 2015 r. oddano do użytku 1 zbiornik retencyjny).

Źródło: Gdańskie Wody

- W 2016 r. w ramach działań ograniczających odpływ wód **przejęto podziemny zbiornik retencyjny Kiliński na potoku Strzyża** o pojemności 16 237,6 m³. Zbiornik o konstrukcji żelbetowej, zlokalizowany na poziomie –1 Galerii Metropolia, jest dwukomorowy, a komora głęboka – wyposażona w przepompownię umożliwiającą całkowite opróżnienie zbiornika. To dzięki temu zbiornikowi uniknięto – niemal całkowicie – strat, jakie mogły powstać wskutek ulewy na terenie Wrzeszcza w rejonie parku Kuźniczki w lipcu 2016 r.
- **Ograniczano odpływ wód opadowych do odbiorników przez realizację małej retencji.** Wydano warunki techniczne oraz uzgadniano dokumentację techniczną, na podstawie których realizowane są rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej oraz lokalna retencja wód opadowych.
- **Otwarte systemy odwadniające na terenie Gdańska poddano modernizacji w ramach budowy systemów odwadniających na terenach nowej zabudowy, uzupełnienia systemu odprowadzania wody opadowej na obszarach zurbanizowanych i regulacji koryt cieków.** W 2016 r. wykonano łącznie 996 m.b. regulacji koryt potoków. Przebiegające roboty eksploatacyjno-remontowe polegały na umocnieniu biologicznym z użyciem faszyny i gabionów.
- Budowa i modernizacja obiektów przeciwpowodziowych w 2016 r. to **instalacja nowych pomp i technologii towarzyszących w przepompowni Gniła Łacha**, zlokalizowana na terenie dzielnicy Stogi przy ul. Nad Brzegiem. Powstał też nowy wylot do Martwej Wisły.
- W ul. Okrąg i ul. Twardej, sąsiadujących z ul. Marynarki Polskiej, wykonano **urządzenia zabezpieczające wyloty kanałów deszczowych w formie klap zwrotnych**. Zabezpieczenie ma przeciwdziałać cofkom z Martwej Wisły w okresie sztormów.
- Przeprowadzono **akcje uświadamiające dotyczące potencjalnego ryzyka wystąpienia powodzi i podejmowania właściwych działań**. Swoje działania i plany inwestycyjne miasto konsultowało z mieszkańcami. W listopadzie i grudniu 2016 r. przeprowadzono **panel obywatelski „Jak lepiej przygotować Gdańsk na wystąpienie ulewnych opadów deszczu w ramach adaptacji miasta do zmian klimatu?”**. Mieszkańcy Gdańska wyłonieni w drodze losowania mogli zapoznać się z tematyką systemów odwodnieniowych, planowanych działań, finansowania oraz możliwych skutków wprowadzenia proponowanych rozwiązań adaptacyjnych miasta. Na koniec powstała lista następujących rekomendacji:
 - zacieśnienie współpracy z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym i Nadleśnictwem Gdańsk w celu ograniczenia spływu powierzchniowego;
 - zwiększenie retencji na górnym tarasie;
 - uwzględnianie zagadnień związanych z małą retencją w procesie planowania przestrzennego;

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Integracja
Społeczna
i Aktywność
Obywatelska

- przedstawienie oczekiwań dotyczących procedur i wsparcia mieszkańców podczas usuwania skutków powodzi i podtopień.

ryc. 7. Spotkanie informacyjne na temat pierwszego panelu obywatelskiego pt.: „Jak lepiej przygotować Gdańsk na wystąpienie ulewnych opadów deszczu w ramach adaptacji miasta do zmian klimatu?”; fot. Dominik Paszliński

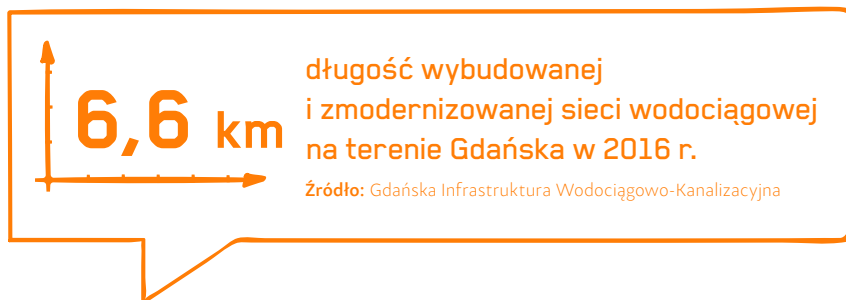
- ➔ Wydział Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Gdańsku, wspólnie z podmiotami miejskimi, przygotował **plan działań na wypadek klęsk powodziowych**, który będzie obejmować monitoring wizyjny obiektów strategicznych z punktu zagrożenia powodzią, rozbudowę systemu pomiarowego stanów wody, jak też rozbudowę systemów ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami, w tym zagrożeniami powodzią.

Cel operacyjny VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.

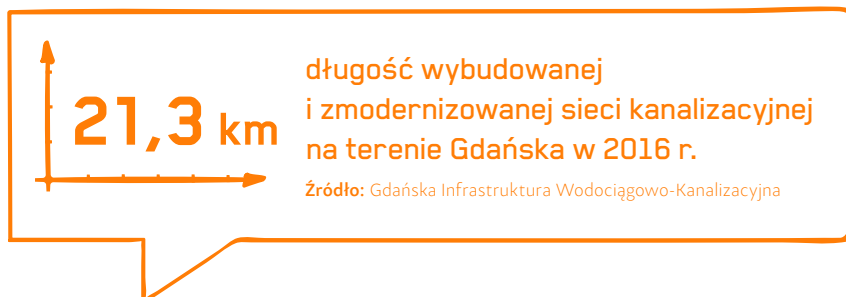
Podwyższanie standardu życia osób i podmiotów korzystających z infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej miasta przez zwiększenie dostępności usług wodno-kanalizacyjnych oraz podwyższenie niezawodności działania systemu było realizowane przez szereg inwestycji na terenie Gdańska:

- ➔ W 2016 r. **ukończono trwającą od 2012 r. budowę kolektora sanitarnego WM-1 Nowa Wałowa od Węzła Kliniczna do przepompowni ścieków Ołowianka**. Inwestycja poprawi sprawność i bezpieczeństwo odprowadzania ścieków do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej przez dzielnice Śródmieście i Młyniska do oczyszczalni ścieków Gdańsk-Wschód. Koszt inwestycji to blisko 46 mln zł. W powiązaniu z inwestycją zlikwidowano tymczasową przepompownię ścieków i przyłączyło do kolektora sanitarnego WM-1 kanalizację sanitarną z ul. Doki (Śródmieście).

- Zakończono trwającą od 2012 r. **budowę kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w dzielnicy Osowa** w ulicach: Antygony, Barniewickiej, Centaura, Cerery, Chełmińskiej, Chojnickiej, Gowidlińskiej, Gnieźnieńskiej, Herosa, Hestii, Iławskiej, Izdy, Junony, Jutrzenki, Kielnieńskiej, Konkordii, Konstelacji, Krajeńskiej, Kruszwickiej, Kwidzyńskiej, Letniskowej, Myśliborskiej, Nowy Świat, Oriona, Planetarnej, Penelopy, Seleny, Wenus, Westy, Zatokowej, Zeusa, Złotowskiej.

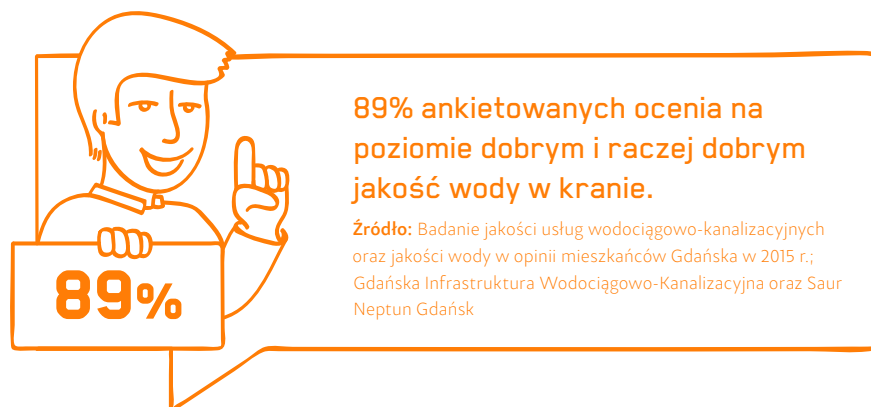
- **Wybudowano sieć wodociągową i sieć kanalizacji sanitarnej** wraz z przyłączami w ul. Stokłasy (Kokoszki); przebudowano sieć wodociągowo-kanalizacyjną w ul. Sobieskiego (Wrzeszcz Górny) od ul. Traugutta do ul. Smoluchowskiego.
- **Wybudowano sieć wodociągową** w ul. Narcyzowej (Wyspa Sobieszewska); przebudowano sieć wodociągową w ulicach: Targ Drzewny, Straganiarska (Śródmieście), Hirsfelda, Łużycka (Chełm), Bysewska, Ludowa i Kmieca (Strzyża), Traugutta (Wrzeszcz Górny), Sienna [etap II od ul. Kaczeńce do ul. Tamka (Przeróbka)], Kołobrzaska [od ul. Dąbrowszczaków do al. Rzeczypospolitej (Przymorze Wielkie)], Tuwima (Aniołki), Małachowskiego (Wrzeszcz Górny), Raduńska [etap IV (Orunia-Św. Wojciech-Lipce)].
- **Wybudowano odcinek kanalizacji sanitarnej** w ul. Gerwazego (Wzgórze Mickiewicza) oraz ul. Kmiejce (Strzyża).
- Sfinalizowano prace projektowe i rozpoczęto **budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej** w ul. Świbnieńskiej (Wyspa Sobieszewska), Tischnera, Waldorffa i Górzystej (Brętowo).
- W 2016 r. trwały prace koncepcyjne nad **przebudową układów kanalizacyjnych**, m.in. w rejonie ul. Narwickiej i na Stogach, przewidziane do realizacji w latach 2017–2022, oraz kanalizacji sanitarnej w dzielnicach Chełm (w rejonie ul. Olimpijskiej i ul. Łyżwiarskiej) i Kokoszki (ul. Gostyńska, Egiertowska, Charzykowska, Łapalicka). Budowa większości z wymienionych inwestycji odbędzie się w latach 2018–2019.
- W 2017 r. do realizacji przewidziano zaprojektowane zadania, takie jak: **budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej** wzdłuż ul. Kartuskiej między ul. Zwierzyniecką a ul. Szczytników (Jasień) oraz budowa sieci wodociągowej w ul. Borsuczej i ul. Rysiej (Jasień).

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Przestrzeń
Publiczna

- W 2016 r. **zlikwidowano wodociągi wykonane z azbestocementu** przebiegające w dzielnicach: Osowa (na terenie ul. Letniskowej, w rejonie ul. Osowski Zakątek i ul. Zielony Zakątek) oraz Chełm (ul. Łużycka).
- **Wybudowano 9 punktów poboru wody i odprowadzenia ścieków** na terenie Starego i Głównego Miasta Gdańska: ul. Mydlarska, ul. Szeroka, ul. Szewska, ul. Świętojańska, Targ Węglowy, ul. Pańska.
- **Postawiono nowe źródle uliczne** przy ul. Raduńskiej (okolice parku Oruńskiego), na pl. gen. Józefa Wybickiego (Wrzeszcz), przy ul. Lewoniewskich (okolice klubu Żak), przy ul. Subisława (wejście do tunelu SKM Żabianka), ul. Klonowej (Wrzeszcz), ul. Rajskiej (wejście do CH Madison), ul. Turystycznej (Wyspa Sobieszewska), ul. Wyspiańskiego (wejście do parku Nad Strzyżą) oraz al. Grunwaldzkiej (przy CH Manhattan).
- Podczas procesu planowania przebudowy ul. Długiej i Długiego Targu w 2016 r. **opracowano wielobranżową koncepcję przebudowy infrastruktury podziemnej** biegnącej w ul. Długiej.
- **Zakończono trwającą od 2014 r. przebudowę kolektora sanitarnego Zaroślak oraz prowadzono prace nad przebudową kolektora Sopot-Zaspa**, która jest przewidziana na 2017 r.
- Na lata 2017–2019 przewidziana została **przebudowa kolektora sanitarnego Morena** w rejonie ul. Cementowej oraz przebudowa kolektorów sanitarnych w rejonie ulic: Marynarki Polskiej, Wiesława, Gnilnej, Aksamitnej i Angielskiej Grobli (Śródmieście), zaplanowana w 2016 r. Przebudowa kolektorów sanitarnych Wrzeszcz-Ołowianka i w ul. Jaśkowa Dolina to kolejne zadanie zaprojektowane w 2015 r. i przewidziane do realizacji w latach 2019–2020.
- **Zrekonstruowano kanały na Przeróbce**: w ul. Lenartowicza o długości 81,5 m oraz w ul. Przetocznej – o długości 21,5 m.
- W fazie projektowej znalazło się zadanie dotyczące **budowy kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej** w ul. Ku Ujściu (Przeróbka). Dzięki realizacji tego zadania, przewidzianego na lata 2017–2019, pojawi się możliwość podłączenia terenów portowych położonych na wspomnianym terenie do miejskiego systemu kanalizacyjnego.
- W grudniu 2015 r. **sieć wodociągowo-kanalizacyjna w dzielnicy Kokoszki została połączona z miejskim systemem**. Ponadto trwały prace koncepcyjne związane z budową nowej przepompowni ścieków przy ul. Budowlanych.
- W ramach zintegrowanego zarządzania systemem **przejęto urządzenia wodno-kanalizacyjne na stan Gdańskiej Infrastruktury Wodno-Kanalizacyjnej (GIWK)** położone m.in. w Śródmieściu (ul. 3 Maja, ul. Kurkowa), we Wrzeszczu Górnym (al. Grunwaldzka, ul. Jaśkowa Dolina), w Oliwie (ul. Bażyńskiego, ul. Grottgera), na Wzgórzu Mickiewicza (ul. Jacka Soplicy), na Strzyży (ul. Wojska Polskiego), na Osowej (ul. Chirona), a także poczyniono prace przygotowawcze do przejęcia kolejnych hydroforni od spółdzielni mieszkaniowych w Gdańsku.
- **Podwyższenie efektywności energetycznej oczyszczalni ścieków Gdańsk-Wschód** było możliwe m.in. dzięki zakończonej w 2016 r. przebudowie stacji dmuchaw wraz z układem chłodzenia oraz wymiany wirówki na nowe urządzenie do odwadniania osadu na terenie oczyszczalni.

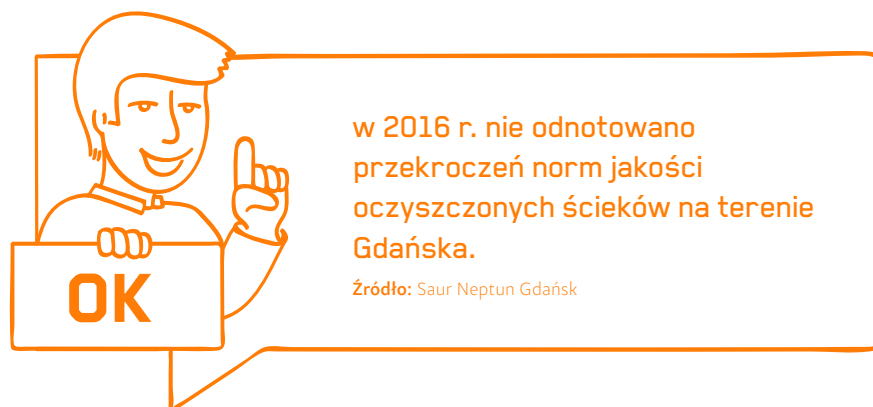
- **Poprawa efektywności funkcjonowania oczyszczalni ścieków w regionie Morza Bałtyckiego**, w tym oczyszczalni ścieków Gdańsk-Wschód, to główny cel międzynarodowego projektu IWAMA zainaugurowanego w 2016 r., który przewiduje montaż brakujących liczników energii w oczyszczalni, budowę instalacji pilotowej i badania wysokoefektywnego energetycznie procesu oczyszczania ścieków, audyt zużycia energii w oczyszczalni ścieków oraz udział w benchmarkingu oczyszczalni zlokalizowanych w regionie Morza Bałtyckiego. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2016–2019.
- W celu uzyskania najwyższego wskaźnika bezpieczeństwa dostaw wody i odbioru ścieków **modernizacji poddano sieć wodociągową** na terenie dzielnicy Chełm, w ul. Platynowej, oraz magistralę wodociągową łączącą ul. Ptasią z ul. Hebanowskiego. Naprawie i uszczelnieniu poddano bioreaktor na terenie oczyszczalni ścieków Gdańsk-Wschód oraz wybudowano komorę pomiarową ciśnienia i przepływu wody na wodociągu przy ul. Budowlanych.
- **Zabezpieczono rezerwowe zasilanie ujęcia wody Lipce**. Zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami ujęcia i stacje uzdatniania wody, stanowiące podstawowe źródło wody pitnej, winny dysponować dwustronnym zasilaniem.
- **Budowa magistrali wodociągowej Dn500 Osowa-Kiełpino**, z której zasilono Port Lotniczy oraz teren Strefy Ekonomicznej, pozwoliła na likwidację ujęcia i stacji uzdatniania wody Port Lotniczy.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Atrakcyjność
Inwestycyjna

Cel operacyjny VII.6. Ochrona wód, w tym ochrona wód Zatoki Gdańskiej.

- Polska, mimo znacznej sumy rocznych opadów, jest jednym z najuboższych w wodę pitną krajów Europy. Z tego powodu ważne są: ochrona wód, zrównoważone zarządzanie zasobami wody pitnej, edukacja mieszkańców w zakresie korzystania i ochrony wód – te obszary działań leżą u podstaw opisywanego celu.

w 2016 r. nie odnotowano
przekroczeń norm jakości
oczyszczonych ścieków na terenie
Gdańska.

Źródło: Saur Neptun Gdańsk

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

→ W ramach projektu „**Rozwój systemu monitoringu wód podziemnych na obszarze Gdańska, Sopotu i gminy Pruszcz Gdański**” w 2016 r. została podpisana umowa o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej. Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in. budowę 100 nowych piezometrów (otworów do poboru próbek wód podziemnych) w gminach Gdańsk oraz Pruszcz Gdański, a także 3-letni okres badań monitoringowych realizowany we wszystkich gminach. Efektem współpracy będą: zdobycie wiedzy na temat jakości i ilości zasobów, ewentualnej koncentracji i stopnia zagrożenia zanieczyszczeniami wód podziemnych, a także rekomendacje, których wdrożenie pozwoli na realną ochronę zasobów. Projekt jest kontynuacją wieloletniego monitoringu wód podziemnych.

→ **Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie korzystania z wód i ich ochrony** była realizowana przez kompleksowy program „**Blżej źródeł**”. Obejmował on następujące działania:

- Od maja do września na terenie zbiornika wody Kazimierz (Wyspa Sobieszewska) zorganizowano zajęcia **edukacyjne nt. systemu dostaw wody w Gdańsku**, w których łącznie wzięło udział blisko 4 tys. osób.
- 4 czerwca zorganizowano **III Bieg do Źródeł**. W ramach tej imprezy biegowej odbył się piknik edukacyjny z zajęciami na temat znaczenia wody w żywieniu, w którym uczestniczyło 2 tys. osób.
- Aby uwrażliwić mieszkańców na problem ścieków, przeprowadzono **projekt Otwarta Oczyszczalnia**. Udział w nim wzięło 88 osób, które zwiedziły gdańską oczyszczalnię. Projekt miał uświadomić im, jaki wpływ na jakość wód mają ścieki i że konieczne jest stałe podnoszenie jakości i efektywności procesu ich oczyszczania.
- Zrealizowano **konkurs edukacyjny pt. „Dlaczego sieci nie lubią śmieci”**, skierowany do uczniów szkół podstawowych. Zakres tematyczny dotyczył oczyszczania ścieków oraz poszanowania źródeł wody. Efektem było wydanie magazynu z wywiadami uczniów nt. naturalnych środków czystości, które nie zanieczyszczają środowiska, w tym wód.
- Bieżącą komunikację z mieszkańcami prowadzono na **platformie społecznościowej „Blżej źródeł”**. Jej elementami były blog (50 tys. unikalnych użytkowników w 2016 r.) oraz profil na Facebooku (7,3 tys. polubień). Cyklicznie zamieszczano materiały promocyjno-informacyjne na kanale YouTube, w tym film: „Gdańska woda jest the best!”.
- Prowadzono szereg mniejszych działań, jak wspieranie **Gdańskiego Programu Edukacji Morskiej**, a z okazji **Dnia Wody** wydano drugi numer czasopisma edukacyjnego o wodzie w nakładzie 2 tys. egzemplarzy.

ryc. 8. Dzień otwarty oczyszczalni ścieków Gdańsk-Wschód; źródło: Grzegorz Mehring

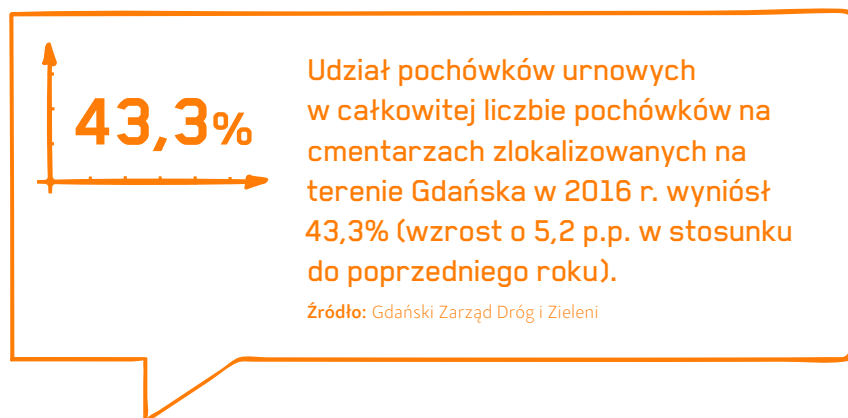
- ➔ Konieczność modernizacji układu technologicznego oraz technologii oczyszczania wody wynika z wieku technicznego obiektów i urządzeń oraz z zaostrzenia norm jakości wody oczyszczonej. W związku z tym **podejmowano działania minimalizujące oddziaływanie oczyszczalni ścieków na środowisko**. Poza ochroną zdrowia ludności i środowiska coraz częściej mówi się o możliwości odzysku cennych zasobów będących produktem ubocznym w procesie oczyszczania.
- ➔ W 2016 r. **trwały prace studialne nad optymalizacją technologii usuwania siarkowodoru z biogazu oraz nad możliwością wprowadzenia procesu denitryfikacji symultanicznej** (biologicznej redukcji azotanów do azotu gazowego) **w końcowej sekcji strefy napowietrzanej reaktorów biologicznych w oczyszczalni ścieków Gdańsk-Wschód**.
- ➔ Rozpoczęto realizację **projektu edukacyjnego NonHazCity**, którego celem jest identyfikacja źródeł zanieczyszczeń wprowadzanych do kanalizacji sanitarnej, a docelowo – do wód Morza Bałtyckiego. Zostały przeprowadzone badania wybranych grup substancji niebezpiecznych (farmaceutyki, metale ciężkie) w wodach opadowych, ściekach wprowadzanych do kanalizacji sanitarnej oraz ściekach oczyszczonych kierowanych do wód Zatoki Gdańskiej. Jednocześnie rozpoczęto identyfikację źródeł pochodzenia oznaczonych substancji niebezpiecznych w wodach opadowych i ściekach odprowadzanych do kanalizacji sanitarnej w Gdańsku.
- ➔ **Zainaugurowano międzynarodowy projekt IWAMA**, którego celem jest poprawa efektywności funkcjonowania oczyszczalni ścieków w regionie Morza Bałtyckiego, w tym oczyszczalni ścieków Gdańsk-Wschód, przez zwiększenie kwalifikacji zawodowych operatorów oczyszczalni oraz wykonanie badań pilotażowych ukierunkowanych na zmniejszenie emisji substancji biogenych do środowiska. Realizacja projektu IWAMA jest przewidziana na lata 2016–2019.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Edukacja

Cel operacyjny VII.7. Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.

- W ramach rozbudowy istniejących cmentarzy na terenie Gdańska przeprowadzono **procedurę uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP), która dotyczyła cmentarza św. Ignacego**, zlokalizowanego przy ul. Brzegi na terenie dzielnicy Orunia-Św. Wojciech-Lipce, co w przyszłości pozwoli na jego rozbudowę. Na 2017 r. zaplanowane jest sporządzenie i uchwalenie MPZP dotyczącego rozbudowy cmentarza Łostowickiego o teren przyległy do nekropolii od ul. Armii Krajowej.

- Działaniem promującym **propagowanie pochówków urnowych ziemnych** było stosowanie preferencyjnych stawek cenowych. Elementem promocyjnym mogło i może być także atrakcyjne położenie ścian kolumbaryjnych na terenie cmentarzy. W 2016 r. na cmentarzu Centralnym „Srebrzysko” wybudowano 1 ścianę kolumbaryjną wyposażoną w 624 nisze.
- Istniejącą **infrastrukturę cmentarną** poddano **modernizacji i rozbudowie**. Na terenie cmentarza Łostowickiego wybudowano 420 m² i wyremontowano 300 m² ogrodzeń, wybudowano 1250 m² i wyremontowano 680 m² ciągów pieszo-jezdných oraz wybudowano 10 nowych punktów gromadzenia odpadów.

Cel operacyjny VII.8. Podniesienie efektywności eksploatacji infrastruktury liniowej oraz nieruchomości gminnych.

- **Rozpoczęto proces przygotowania koncepcji biznesowej systemu zarządzania infrastrukturą liniową** we współpracy z dysponentami sieci, tj.: Gdańską Infrastrukturą Wodociągowo-Kanalizacyjną, Gdańskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej, spółką ENERGA oraz Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni w Gdańsku.
- **W fazie projektowej znalazło się opracowanie założeń funkcjonalnych systemu zarządzania nieruchomościami gruntowymi i budynkami gminnymi.** Stała i aktualna baza nieruchomości gminnych w powiązaniu z bazą infrastruktury liniowej i punktowej – jako produkty systemu – umożliwią podniesienie efektywności gospodarowania nieruchomościami na terenie Gdańska.

KOMENTARZ KOORDYNATORA PROGRAMU OPERACYJNEGO

W 2016 r. w obszarze infrastruktury położono nacisk na zrównoważony rozwój, podniesienie efektywności wykorzystania posiadanych zasobów oraz wykorzystanie potencjału współpracy z mieszkańcami. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, rozpoczęliśmy realizację programu „Jaśniejszy Gdańsk”, który doprowadzi do wybudowania oświetlenia na wszystkich zamieszkałych ulicach w mieście. Przygotowaliśmy wart prawie 100 mln zł kompleksowy program energomodernizacji budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej, ze szczególnym naciskiem na modernizację obiektów zabytkowych, co doprowadzi do redukcji zużycia energii o 38 TJ rocznie i zmniejszenia emisji pyłów do atmosfery o 197 t.

Przeprowadzony jesienią 2016 r. panel obywatelski „Jak lepiej przygotować Gdańsk na wystąpienie ulewnych opadów deszczu w ramach adaptacji miasta do zmian klimatu” potwierdził, że mieszkańcy oczekują od gminy zrównoważonych działań łączących twarde infrastrukturalne inwestycje z przemysłanymi, kompleksowymi działaniami organizacyjnymi i są gotowi zaangażować się w takie działania.

Rozpoczęta reorganizacja systemu utrzymania porządku i czystości w Gdańsku sprzyja poprawie czystości w mieście, segregacji odpadów komunalnych oraz ochronie środowiska naturalnego. Przeprowadzony w 2016 r. dialog konkurencyjny z 5 potencjalnymi wykonawcami projektu i budowy Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów w Gdańsku umożliwił wyłonienie wykonawcy w postępowaniu przetargowym, które zostało przeprowadzone w I połowie 2017 r.

„Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych, wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie Gdańska”

Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych, wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie Gdańska przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców, przy czym już teraz 89% ankietowanych pozytywnie ocenia jakość wody w kranie. W 2016 r. przekwalifikowano 122 istniejące lokale na lokale socjalne, przygotowano 3 lokale mieszkalne dla wychowanków pieczy zastępczej w celu ich usamodzielnienia oraz wyremontowa-

no i przygotowano 300 lokali mieszkalnych do zasiedlenia jako lokale zamienne oraz socjalne. Działające na terenie Gdańska towarzystwa budownictwa społecznego (Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego i Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Motława”) wybudowały 144 mieszkania, a w 2017 r. planują budowę kolejnych 154 mieszkań.

Na 2017 r. zaplanowano działania – już realizowane – związane z dalszą poprawą jakości powietrza w Gdańsku, podnoszeniem poziomu dostosowania miasta do zmian klimatu oraz polepszaniem jakości życia mieszkańców przez konsekwentne poszerzanie zasięgu i podnoszenie jakości usług komunalnych.

Joanna Tobolewicz

główny specjalista ds. infrastruktury sieciowej w Wydziale Gospodarki Komunalnej, pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdańska ds. energetyki

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
Cel VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.	VII.1.a. Liczba komunalnych budynków użyteczności publicznej poddanych energomodernizacji. <i>Suma w szt.; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	●	●	●	0	1
	VII.1.b. Liczba komunalnych budynków mieszkalnych poddanych energomodernizacji. <i>Suma w szt.; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	●	●	●	0	5
	VII.1.c. Długość wybudowanej i zmodernizowanej miejskiej sieci ciepłowniczej. <i>W ciągu roku; dane w km</i>	0	10	13	35	14,3
	VII.1.d. Odsetek obiektów użyteczności publicznej podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej.	●	45%	45%	45%	45%
	VII.1.e. Liczba palenisk opalanych paliwem stałym. <i>Wskaźnik prezentuje całkowitą liczbę pieców i kotłów opalanych węglem, drewnem lub innym paliwem stałym; dotyczy budynków wyłącznie w zasobie GZNK</i>	●	●	●	●	6671
	VII.1.f. Odsetek mieszkań podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej. <i>Dane za 2016 r. – szacunek WGK na podstawie dostępnych danych</i>	●	●	●	●	60%
	VII.1.g. Moc zainstalowanych źródeł fotowoltaicznych. <i>Dane w kW; wskaźnik liczony narastająco od 2016 r.</i>	●	●	●	●	1790

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
	VII.1.h. Odsetek oświetlonych ulic i ciągów pieszo-rowerowych.	●	●	●	80,5%	82,6%
Cel VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.	VII.2.a. Odsetek Punktów Gromadzenia Odpadów wykonanych w oparciu o nowe wytyczne – o poprawionej estetyce. <i>W stosunku do wszystkich nowych punktów gromadzenia odpadów w Gdańsku; wskaźnik liczony narastająco od 2016 r.</i>	●	●	●	●	1,4%
	VII.2.b. Liczba Punktów Gromadzenia Odpadów z możliwością selekcji. <i>Selekcja na podstawie wytycznych określonych w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie”</i>	●	●	●	30 737	32 070
	VII.2.c. Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku. <i>Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.</i> <i>Wskaźnik określa procentowy udział odpadów poddanych recyklingowi, przygotowaniu do ponownego użycia i odzysku innymi metodami w ilości wytworzonych w ciągu roku ww. frakcji odpadów komunalnych</i>	●	14,9%	17,6%	21,5%	28,0%
Cel VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.	VII.3.a. Zasób mieszkaniowy na tysiąc mieszkańców.	433,4	440,3	448,3	456,9	465,0
	VII.3.b. Liczba gospodarstw domowych oczekujących na mieszkanie w lokalu socjalnym. <i>Gospodarstwa domowe wpisane na listę kolejkową</i>	1 702	1 690	1 757	1 830	1 944
	VII.3.c. Powierzchnia wyremontowanych lokali. <i>Dane w m²; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	●	●	●	3 500	15 658

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
Cel VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.	VII.4.a. Liczba zbiorników retencyjnych.	46	47	48	48	49
	VII.4.b. Udział długości dróg skanalizowanych w długości dróg utwardzonych. Wskaźnik prezentuje procentowy udział długości rurociągów kanalizacji deszczowej w stosunku do długości utwardzonych dróg w Gdańsku zarządzanych przez Gdański Zarząd Dróg i Zieleni.	67,2%	68,2%	67,4%	67,8%	67,9%.
Cel VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.	VII.5.a. Wybudowana i zmodernizowana sieć wodociągowa. Dane w km	8,2	10,2	5,3	11,0	6,6
	VII.5.b. Wybudowana i zmodernizowana sieć kanalizacyjna. Dane w km	3,8	5,9	4,2	11,3	21,3
	VII.5.c. Mieszkańcy korzystający z wodociągu.	99,6%	99,6%	99,6%	99,6%	99,6%
	VII.5.d. Mieszkańcy korzystający z kanalizacji sanitarnej.	98,8%	98,8%	98,8%	99,3%	99,3%
	VII.5.e. Obszar miasta wyposażony w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną. Dane w ha; wskaźnik przedstawia powierzchnię Gdańska obsługiwaną przez miejski system wodociągowo-kanalizacyjny	●	●	●	16 303	16 458
	VII.5.f(1). Jakość świadczonych usług wodno-kanalizacyjnych w ocenie mieszkańców. Wskaźnik prezentuje udział osób oceniających „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” jakość wody w kranie w badaniu opinii mieszkańców	●	88%	●	89%	●
	VII.5.f(2). Jakość świadczonych usług wodno-kanalizacyjnych w ocenie mieszkańców. Wskaźnik prezentuje udział osób korzystających z infolinii 994 w Saur Neptun Gdańsk (SNG) i oceniających ją dobrze w badaniu jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych oraz jakości wody	●	69%	●	84%	●

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
VII.6. Ochrona wód, w tym Zatoki Gdańskiej.	VII.6.a. Przekroczenia norm jakości wody. <i>Wskaźnik obrazowany za pomocą liczby przekroczeń parametrów jakościowych na podstawie monitoringu jakości wody w systemie dystrybucji</i>	0,98%	0,72%	0,33%	0,19%	0,07%
	VII.6.b. Przekroczenia norm jakości oczyszczonych ścieków. <i>Liczba odnotowanych przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów jakości ścieków oczyszczonych na wylocie z oczyszczalni Wschód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym w stosunku do całkowitej liczby badań</i>	0,00%	0,16%	0,00%	0,00%	0,00%
	VII.6.c. Przekroczenia jakości ścieków opadowych odprowadzanych do odbiorników. <i>Udział liczby przekroczeń jakości ścieków opadowych ponad wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. (Dz.U. Nr 168, poz. 1763) w stosunku do liczby badań jakości ścieków opadowych</i>	●	●	●	●	●
VII.7. Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.	VII.7.a(1). Liczba wolnych miejsc grzebalnych na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska. <i>Pochówki tradycyjne i urnowe na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska</i>	4176	3023	6338	8827	7810
	VII.7.a (2). Liczba wolnych, ziemnych miejsc grzebalnych służących do pochówków tradycyjnych na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska. <i>Niezbędne do zabezpieczenia potrzeb gminy w okresie najbliższych 5 lat; 1 – warunek jest spełniony, 0 – warunek nie jest spełniony</i>	0	0	0	1	1
	VII.7.b. Udział pochówków urnowych w pochówkach ogółem.	31,4%	33,5%	35,7%	38,2%	43,4%

● brak danych lub zjawisko nie występowało

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji

Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Marcin Hryniewicz

Żaneta Kucharska

Michał Miguła

Robert Wójcik

Jacek Zabłotny

Bożena Żmijewska

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku

ul. Nowe Ogrody 8/12

80-803 Gdańsk

www.gdansk.pl/strategia

Gdańsk 2017

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” przyjęty został
Uchwałą nr XVII / 514 / 15 Rady Miasta Gdańska
z dnia 17 grudnia 2015 roku